

de Herrer Landboere vilde sige, naar man kom her og begjærede en Lov af Regjeringen, som sagde, at Landboerne ikke maatte tage Mere end saa og saameget for en Tønde Korn, eller saa og saameget for en Hjerding Smør; nu komme de til os, og idet de forlange vore Penge, forlange de tillige en Lov, som siger, at vi ikke maae tage Mere end saa og saa Meget for vore Penge — Forholdet forekommer mig at være Gæt og det Samme. De Herrer fra Randers Amts 5te Valgkreds, som have andraget om dette Lovforslag, sige rigtig nok, at Penge ikke ere en Vare; Tingen er ganske simpel den, at Penge have en dobbelt Egenkab, de ere baade et Omsætningsmiddel og en Vare. Nu er det vel sandt, at denne Vare for Tiden er noget dyr; men lader os vel erindre, at for ikke lang Tid tilbage var der godt Kjøb paa denne Vare. Det gaaer med dette som med saamange andre Forhold, at der er en bestandig Frem- og Tilbagegang, en evig Fluctuation, og at det vil være aldeles umuligt ved Love som den foreslaaede at ville standse Strømmen.

J Henseende til det, den ærede Proponent idag fremkom med, da troer jeg ikke, det vil lykkes ham at skaffe den Theorie Indgang, at Grundeendomme skulde være det Fundament, hvorpaa Staten er bygget; det er i al Fald en af de meget tvivlsomme Sætninger. Staten har store Forpligtelser at opfylde mod Grundeendommene, sagde han, det er sandt; men at denne Forpligtelse skal bestaae deri, at Staten foreskriver en bestemt Rentefod, ja en „uoverstigelig Grænsse“, det er Noget, som naturligviis ikke kan bevises. Naar den ærede Proponent i sit Foredrag har udtalt, at det er et almindeligt Dasse trindtom i Landet at erholde en fast Rentefod, saa kan det Dasse nok være almindeligt hos dem, som ville have Penge tillæans, men det er ikke sagt, at det er almindeligt hos dem, der udlæne Penge. Den ærede Proponent udtalte dernæst, at Capitalen iøvrigt kunde bevæge sig som en fri Personlighed; ja, men Capitalen er jo netop ikke fri, naar man indskrænker den i Brugen af sine Kræfter. Jeg kan derimod fuldkommen være enig med ham, naar han anpriste en sund og kraftig Middelfstand; ja, den er til-

visse Landets Hæder og Styrke; men jeg troer ikke, at den vil kunne bæres op af en tvungen Rentefod. Ogsaa her er den ærede Forslagsstiller Bevistet skyldig. Imidlertid maa det indrømmes, at man i Almindelighed har en vis Sympathie for Folk, som skulle læne Penge, og de fleste Lovgivninger have, i det Mindste i ældre Tid, favoriseret Laantageren paa Laangiverens Befølning, og det er ikke usandsynligt, at der endnu findes denne Sympathie for dem. Men hvad der forekommer mig her at være Hovedsagen, det er, at en saadan Lov som den, der her er fremkommen, ikke vilde gavne Laantagerne det allermindste, ja snarere vilde være til deres Skade. Det er jo bekiendt nok, hvor almindeligt det er blevet i de senere Aar, at man ved Ublaan af Capitaler lader Obligationer tages til pari, uagtet deres virkelige Værdi er under pari. Naar man nu fik en saadan Lov som den foresiggende, vilde man naturligviis gaae frem paa den samme Maade som hidtil; det er Noget, som er aldeles lovligt. Nu er det temmelig almindeligt, at man tager f. Ex. Creditforeningsobligationer, navnlig Østifternes, som staae høiere end de jydskke, til pari; men Følgen af en saadan Lov vilde naturligviis være, at Laangiverne under saadanne Omskændigheder vilde opstille som en Betingelse, at man tog jydskke Creditforenings- eller andre mindre værdifulde Papirer i Betaling; man vilde kun udlæne Capitalen paa 2 à 3 Aar osv., kort sagt, man vilde sætte saadanne Betingelser, at Laantagerne ikke vilde vinde det Allermindste; ja, det forekommer mig endog sandsynligt, at de vilde tabe derved; thi naar det først er almindeligt, saaledes som nu, at man udlæner i faste Etendomme til meer end 4 pCt., vil man meget godt vide at finde paa andre Betingelser, saaledes, at man bliver skadesløs, ja formodentlig ogsaa mere end skadesløs. Jeg kan derfor paa ingen Maade see, at der er Anledning for Thinget til at gaae ind paa et Lovforslag som det foresiggende.

S. Jørgensen: Jeg maa først bede om Overbærelse, hvis det ikke skulde lykkes mig at udtrykke mig saa kort, som jeg kunde ønske, og dernæst maa jeg bede bemærket, at hvad jeg